

در جهان امروز یکی از مشکلات اساسی بشر تامین نیازهای غذایی است. به گونه ای که امنیت غذایی به عنوان یکی از اهداف کشاورزی به گونه ای باشد مهم، سرلوحه برنامه های دولتها قرار گرفته است. بدون شک به منظور نیل از منابع کافی، باید تولید که تمامی نیازهای غذایی جامعه را برآورده کند. از سوی دیگر تولید کشاورزی خود نیازمند دو گروه عوامل تولیدی می باشد، گروه اول عوامل فیزیکی تولید از قبیل: زمین، بذر، آب، نیروی کار و غیره که وجود آنها از نظر کمی و کیفی شرط لازم تولید است و گروه و اقتصاد دوم عوامل غیرفیزیکی تولید که ریشه در مدیریت و اقتصاد کشاورزی دارند. با توجه به اهمیت و ضرورت مدیریت کشاورزی، این عامل به عنوان شرط کافی تولید تلقی می گردد. بنابراین به منظور تولید کشاورزی مطلوب و بهینه، وجود عوامل فیزیکی و غیرفیزیکی تولید در کنار یکدیگر لازم و ملزوم هم می باشند.

1- مهندسی اقتصاد کشاورزی

1-1) تعریف و هدف

اقتصاد کشاورزی به مجموعه ای از علوم و روشها اطلاق می شود که عوامل اقتصادی موثر در امور کشاورزی، روابط اقتصادی موجود بین عوامل تولید کشاورزی و کاربرد اصول اقتصادی را در تولید و توسعه کشاورزی مورد بحث و بررسی قرار می دهد. به بیان دیگر اقتصاد کشاورزی عبارت از کاربرد اصول و نظریه های اقتصاد عمومی در فرایند تولید، مبادله و توزیع و مصرف مواد غذایی و مواد خام اولیه مورد نیاز سایر بخشهاست. بر این اساس می توان نتیجه گرفت که اقتصاد کشاورزی، روشهای چگونگی استفاده مطلوب بهینه از منابع طبیعی در بخش کشاورزی را از طریق شیوه ها و ابزار کارآمد خود متمرکز مطالعه قرار می دهد. هدف از ایجاد این رشته، تربیت نیروهای متخصص و کارآمدی است که بتواند با تکیه بر دانش و اندوخته های علمی و تجارب عملی خود به عنوان کارشناس اقتصاد کشاورزی به تهیه و تدوین طرحهای توسعه کشاورزی و ارزیابی اقتصادی آنها در سطوح مختلف منطقه ای و یا ملی بپردازد و همچنین از طریق به کارگیری روشهای تجزیه و تحلیل کمی و ارائه مدلهای ریاضی در حل مسائل و مشکلات تولید، توزیع و یا معرف مواد غذایی و مواد خام، راهکارهای مناسبی را ارائه نمایند. متخصصان اقتصاد کشاورزی در فعالیتهای آموزشی و تحقیقاتی مرتبط با مسائل اقتصادی بخش کشاورزی نیز می توانند همکاری نمایند.

1-2) اهمیت و جایگاه در جامعه

با عنایت به اهمیت تولید کشاورزی در امنیت غذایی جامعه و نیز ضرورت توجه به ابعاد اقتصادی تولید، اقتصاد کشاورزی به عنوان یکی از شاخه های علوم کشاورزی، از حدود یک قرن پیش در کنار سایر رشته های کشاورزی بتدریج مطرح شد و با سیر تکاملی اش امروزه بشکل یک دانش منسجم و مدون در مراکز آموزش عالی و تحقیقاتی در اختیار مشتاقان علم و جامعه کشاورزی قرار گرفته است. در عرصه فعالیتهای زراعی، حضور متخصصانی که علاوه بر دانش کشاورزی، اصول علم اقتصاد را نیز فراگرفته باشند و بتوانند با استفاده از تجربیات و دانش خود، در زمینه برنامه ریزی و تهیه طرحهای تولیدی محصولات کشاورزی به طور اقتصادی فعالیت کنند از ضروریات تحول کشاورزی کشور است و این امر، جایگاه و اهمیت رشته مهندسی اقتصاد کشاورزی را بخوبی مشخص می کند.

سطوح رشته

ردیف	نام دانشگاه	کارشناسی	ارشد	دکتر
1	آزاد- ارسنجان		*	
2	آزاد- اهواز			*
3	آزاد- بابل		*	
4	آزاد- بیرجند		*	
5	آزاد- تهران		*	
6	آزاد- چناران		*	
7	آزاد- داراب		*	
8	آزاد- دزفول		*	
9	آزاد- سیرجان		*	
10	آزاد- شهرکرد		*	
11	آزاد- علوم و تحقیقات اهواز			*
12	آزاد- علوم و تحقیقات تهران			*
13	آزاد- فیروزآباد		*	
14	آزاد- قائم شهر		*	
15	آزاد- گرگان		*	

16	آزاد- گنبدکاووس		*		
17	آزاد- مشهد		*		
18	آزاد- کرج		*		
19	آزاد- یاسوج		*		
20	تبریز		*		
21	تربیت مدرس			*	
22	تهران			*	
23	زابل		*	*	
24	زاهدان		*		
25	شیراز			*	
26	علامه طباطبائی		*		
27	فردوسی مشهد				*

درسهای رشته

ردیف	نام درس	ردیف	نام درس
1	آبیاری عمومی	2	آمار و احتمالات
3	اصول تبدیل و نگهداری فرآورده‌های کشاورزی	4	اصول ترویج و آموزش کشاورزی
5	اقتصاد ایران	6	اقتصاد توسعه و سیاست کشاورزی
7	اقتصاد تولید	8	اقتصاد خرد 1
9	اقتصاد ریاضی	10	اقتصاد سنجی
11	اقتصاد منابع طبیعی	12	اقتصاد کشاورزی
13	اقتصاد کلان 1	14	اقتصاد کلان 2
15	اکولوژی	16	بازاریابی محصولات کشاورزی
17	باغبانی عمومی	18	برنامه نویسی کامپیوتر
19	بیماریهای گیاهی	20	بیوشیمی عمومی
21	پول و بانکداری	22	تهیه و ارزیابی طرحهای کشاورزی
23	جامعه شناسی روستایی	24	حسابداری 1
25	حسابداری 2	26	حشره‌شناسی و دفع آفات
27	خاک‌شناسی عمومی	28	دامپروری عمومی
29	دیم‌کاری	30	روش تحقیق
31	ریاضیات 1	32	ریاضیات 2
33	ریاضیات عمومی	34	زراعت عمومی
35	زراعت غلات	36	سمینار
37	شیمی آلی	38	شیمی عمومی
39	طرح آزمایشهای کشاورزی 1	40	عملیات کشاورزی
41	فیزیک عمومی	42	گیاه شناسی 1
43	ماشین‌های کشاورزی	44	ماشینهای برداشت
45	متون اقتصادی به زبان خارجی	46	مدیریت مزرعه
47	مسئله مخصوص	48	مساحی و نقشه برداری
49	مکانیزاسیون کشاورزی	50	هوا و اقلیم شناسی
51	کارآموزی		

صنعت و بازارکار

تواناییهای لازم برای داوطلبان این رشته و ادامه تحصیل در آن با توجه به کمیت و کیفیت درسهایی که در این رشته تدریس می شود، برای ادامه تحصیل در رشته مهندسی اقتصاد کشاورزی داوطلبان باید علاوه بر زمینه های عمومی مورد نیاز در آزمون سراسری، از قدرت و توان نسبتاً بالایی در زمینه ریاضی برخوردار باشند. علاوه بر این مشتاقان این رشته باید دارای قوه ادراک بسیار بالا و قدرت تجزیه و تحلیل و تصمیم گیری صحیح و اصولی باشند. گذشته از همه اینها، علاقه و شوق شخصی افراد از عوامل تعیین کننده در میزان موفقیت در این رشته است و شاید شرط لازم ادامه تحصیل در این رشته همین امر باشد.

تواناییهای فارغ التحصیلان

همان طور که بیان شد، دانش آموختگان مهندسی اقتصاد کشاورزی پس از پایان تحصیلات و دوره آموزشی خود، می توانند در زمینه های مختلف تولید، توزیع و مصرف مواد غذایی و مواد خام مورد نیاز سایر بخشها مسؤلیتهایی را بپذیرند که برخی از موارد مهم این مسؤلیتها به شرح زیر است

- 1- تهیه و تدوین طرحهای کشاورزی و ارزیابی اقتصادی آنها
- 2- توجیه یک طرح کشاورزی از نظر اقتصادی و یا مقایسه چند طرح
- 3- .....بررسی و مطالعه اقتصادی طرحهای عظیم مرتبط با بخش کشاورزی مانند سدها، سردخانه ها و
- 4- تهیه الگوی کشت و یا تولیدی برای واحدهای کوچک و بزرگ کشاورزی از ابعاد اقتصادی
- 5- بررسی هزینه ها و درآمدهای تولیدات کشاورزی
- 6- مدل سازی ریاضی برای تعیین ضرایب فنی عوامل تولید، میزان کارایی آنها و یا تخصیص زمینه منابع تولید
- 7- بازاریابی و بازاریابی محصولات کشاورزی در داخل و خارج از کشور
- 8- همکاری با مهندسان مشاور طرحهای کشاورزی منطقه ای و یا ملی در ارتباط با توجیه اقتصادی آنها
- 9- ارائه طرحهای تحقیقاتی در ارتباط با مسائل مختلف اقتصاد کشاورزی
- 10- آموزش نظریه های علمی اقتصاد کشاورزی